

στήσανε παγίδες και σκοτώσαν το λαο του Μουλουνγκου. Στο τέλος ο Μουλουνγκου αναγκαστηκε να εγκαταλείψει τη γη. Αφου δε μπορούσε να σκαρφαλώσει σ ενα δέντρο καλεσε την αραχνη.

Η αραχνη εστριψε ενα νημα κι απανω στον ουρανο και παλι ως κατω. Οταν ξαναγυρισε, ειπε: «Ανεβηκα ωραια ως τα ψηλα, τωρα πηγαινε εσυ, Μουλουνγκου, στα ψηλα». Κι ο Μουλουνγκου ανεβηκε στον ουρανο πανω στο νημα της αραχνης, για να ξεφυγει απο την κακοτητα των ανθρωπων.

αφρικανοι Γιαο

μεταφραση απ τ αγγλικά: Σ. Α. Σκαρτσής

19.

Γιατι απο κατω απ το πρωτο βαθος, δηλαδη το βαθος των πιο πρωιμων πολιτισμων —που δεν ειναι παρα η αρχη της μακριας προς τα πισω εκτασης της προϊστοριας του ειδους μας— μενουν οι αιωνες, οι χιλιετιες, στ αληθεια οι αιωνες των χιλιετιων του πρωτογονου ανθρωπου, ο δυνατος κυνηγος, ο πιο πρωτογονος ριζο—εντομο—συλλεκτης, πιο πολυ απο μισο εκατομμυριο χρονια προς τα πισω. Και υπαρχει ενα τριτο βαθος, ακομη πιο βαθυ και πιο σκοτεινο, απο κατω απ αυτο — αποκατω απο τον εσχατο οριζοντα της ανθρωποτητας. Γιατι θα βρουμε τον ιεροτελεστικο χορο στα πουλια, στα ψαρια, στους πιθηκους και στις μελισσες. Και πρεπει λοιπον να τεθει το ερωτημα αν ο ανθρωπος, οπως κι εκεινα τ αλλα μελη του βασιλειου, δεν κατεχει τις εμφυτες τασεις ν ανταποκρινεται, με ξεκαθαρα δομημενους φυλετικους τροπους, σε καποια ορισμενα σημεια που αστραφταν απ τον περιγυρο του και απο το δικο του ειδος.

Joseph Campbell, *The Masks of God*, Penguin books 1979.

μεταφραση: Σ. Α. Σκαρτσής

20.

Οι πιο παλιοι μυθοι του κατακλυσμου παρουσιαζουν μια δομη και προελευση σεληνιακη. Μετα απο καθε κατακλυσμο ενας μυθικος Προγονος δινει ζωη σε μια καινουργια ανθρωποτητα. Ετσι, συμβαινει πολυ συχνα αυτος ο μυθικος Προγονος να παιρνει τη μορφη ενος σεληνιακου ζωου. (Στην εθνολογια, ονομαζουν μ αυτο τ ονομα αυτα αναμεσα στα ζωα που η ζωη τους

παρουσιάζει μια κάποια εναλλαγή και πρώτα πρώτα εμφανίσεις και εξαφανίσεις περιοδικές).

Mircea Eliade, Images et symboles, Gallimard 1952, αποσπ.
μετάφραση: Μαριαννα Μεταξά

21.

Δεν πρέπει όμως να ξεχάσαμε πως οι σχέσεις του σαμαν (όπως, αλλωστε, του «πρωτογονου ανθρώπου» γενικά) με τα ζώα είναι πνευματικής τάξης και μιας εντάσης μυστικής, δύσκολης να τη φανταστεί ένας νους σύγχρονος, ανιερός. Το να φοραει κανείς το δέρμα ενός ζώου κυνηγημένου ισοδυναμούσε, για τον πρωτογονο άνθρωπο, με το να γίνει αυτό το ζώο, με το να νιώσει μεταμορφωμένος σε ζώο. Είδαμε πως οι σαμαν, ακόμα και των ημερών μας, έχουν συναισθήση του ότι μπορούν να μεταμορφωνονται σε ζώα. Δε θα ήταν σπουδαίο να διαπιστώσουμε πως οι σαμαν φορούσαν γούνες αγριμιών. Το σπουδαίο είναι αυτό που ενιώθαν με το να μεταμφιεζόνται σε ζώα. Εχουμε λόγους να πιστευουμε πως αυτή η μαγική μεταμορφώση κατέληγε σε μια «εξοδό απο τον εαυτό» που μεταφράζοταν πολύ συχνά σε μια εκστατική εμπειρία.

Μιμούμενοι το βαδισμα ενός ζώου η φορώντας το δέρμα του αποκτούσαν έναν υπερανθρώπο τροπο ζωής. Δεν επροκειτο για επιστροφή σε μια αγνή «ζώωδη ζωή»: το ζώο με το οποίο ταυτιζόνταν ήταν ήδη φορέας μιας μυθολογίας: ήταν, πραγματικά, ένα Ζώο μυθικό, ο Προγονός η ο Δημιουργός. Με το να γίνεται αυτό το μυθικό ζώο ο άνθρωπος γινόταν κάτι πολύ πιο μεγαλοπρεπές και ισχυρό απο τον εαυτό του. Είναι επιτρεπτό να σκεφτομαστε πως αυτή η προβολή μέσα σ ένα μυθικό Ον, κεντρο ταυτοχρονα της ζωής και της παγκοσμίας ανανέωσης, προκάλλουσε την ευφορική εμπειρία που, προτου καταλήξει στην εκσταση, αποκαλύπτει το συναισθημα της δύναμης της και πραγματοποιούσε μια κοινότητα με την κοσμική ζωή. Δεν έχουμε παρα να θυμηθουμε το ρολό του παραδειγματικού προτυπου που ανηκε σε ορισμένα ζώα μέσα στις ταϊστικές μυστικές τεχνικές, για να καταλάβουμε τον πνευματικό πλούτο της «σαμανικής» εμπειρίας που υπήρχε ακόμα στη μνήμη των αρχαίων κινεζών. Ξεχνώντας τα ορια και τα λανθασμένα ανθρωπίνα μετρα, ξαναβρισκαν, με την προϋποθεση ότι ηξεραν να μιμούνται καταλληλά τα ήθη των ζώων —τα βήματα τους, την αναπνοη τους, τις κραυγες τους, κ.λ.π.— μια καινούργια διαστάση της ζωής: ξαναβρι-